

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (septintoji kolegija) SPRENDIMAS

2023 m. gruodžio 7 d.*

„Valstybės įsipareigojimų neįvykdymas – Aplinka – Direktyva 91/271/EEB – Miesto nuotekų valymas – 3 straipsnis – Surinkimo sistemos – Atskiros individualios sistemos – 4 straipsnis – Antrinis arba jam prilygstantis valymas – 5 straipsnis – Jautrios zonos – 15 straipsnis – Išleidžiamų nuotekų stebėseną“

Byloje C-587/22

dėl 2022 m. rugsėjo 8 d. pagal SESV 258 straipsnį pareikšto ieškinio dėl įsipareigojimų neįvykdymo

Europos Komisija, atstovaujama E. Sanfrutos Cano ir A. Sipos,

ieškovė,

prieš

Vengriją, atstovaujamą Zs. Biró-Tóth ir M. Z. Fehér,

atsakovę,

TEISINGUMO TEISMAS (septintoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas F. Biltgen, teisėjai J. Passer (pranešėjas) ir M. L. Arastey Sahún,

generalinis advokatas N. Emiliou,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

* Proceso kalba: vengrų.

Sprendimą

1 Savo ieškiniu Europos Komisija prašo Teisingumo Teismo pripažinti, kad:

- nesiėmusi būtinų priemonių užtikrinti, kad Békéšo, Dabašo, Dunavarsány, Hodmezévašarhéjaus, Kesthéjaus, Kéthely, Kiškunhalašo, Köröm, Marcalio, Mezétüro, Nadkéréšo, Pilišverešvaro, Šoltvadkerto, Sécénio, Sentendrės, Sentešo, Szigetszentmiklós, Tököl, Tolnos, Verešedhazo, Zalaegerszeg ir Zalakarošo miestų aglomeracijos (Vengrija) turėtų miesto nuotėkų surinkimo sistemas ir būtų prie jų prijungtos arba būtų naudojamos atskiros individualios miesto nuotėkų surinkimo sistemos ar kitos tinkamos sistemos, užtikrinančios tokį patį aplinkos apsaugos lygį kaip ir surinkimo ar valymo sistemos, ir neužtikrinsi to, kad į nuotėkų surinkimo sistemas patenkančioms miesto nuotekoms, prieš jas išleidžiant į vandens telkinius, būtų taikomas antrinis arba jam prilygstantis valymas, Vengrija neįvykdė įsipareigojimų pagal 1991 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvos 91/271/EEB dėl miesto nuotėkų valymo (OL L 135, 1991, p. 40; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 2 t., p. 26) 3, 4 ir 10 straipsnius,
- nesiėmusi priemonių, būtinų užtikrinti, kad Kesthéjaus, Kéthely, Marcalio, Zalaegerszeg ir Zalakarošo miestų aglomeracijų miesto nuotekos būtų valomos pagal griežtesnius reikalavimus, nei taikomi antriniam valymui, Vengrija neįvykdė įsipareigojimų pagal Direktyvos 91/271 5 ir 10 straipsnius,
- nesiėmusi priemonių, būtinų užtikrinti iš miesto nuotėkų valymo įrenginių išleidžiamų nuotėkų stebėseną Békéšo, Dabašo, Dunavarsány, Hodmezévašarhéjaus, Kesthéjaus, Kéthely, Kiškunhalašo, Köröm, Marcalio, Mezétüro, Nadkéréšo, Pilišverešvaro, Šoltvadkerto, Sécénio, Sentendrės, Sentešo, Szigetszentmiklós, Tököl, Tolnos, Verešedhazo, Zalaegerszeg ir Zalakarošo miestų aglomeracijose, Vengrija neįvykdė įsipareigojimų pagal Direktyvos 91/271 15 straipsnį.

Teisinis pagrindas

Direktyva 91/271

2 Direktyvos 91/271 3 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Valstybės narės užtikrina, kad visose aglomeracijose būtų miesto nuot[e]kų surinkimo sistemos,

- aglomeracijose, turinčiose daugiau kaip 15 000 gyventojų ekvivalentų (g. e.), jos turi būti pastatytos ne vėliau kaip iki 2000 m. gruodžio 31 d.

ir

- aglomeracijose, turinčiose nuo 2 000 iki 15 000 g. e., ne vėliau kaip iki 2005 m. gruodžio 31 d.

Kai miesto nuot[e]kos išleidžiamos į paviršinius vandens priimtuvus, kurie pagal 5 straipsnyje duotą apibrėžimą laikomi „jautria zona“, valstybės narės užtikrina, kad aglomeracijose, turinčiose daugiau kaip 10 000 g. e., nuot[e]kų surinkimo sistemos būtų įrengtos ne vėliau kaip iki 1998 m. gruodžio 31 d.

Kai nuot[e]kų surinkimo sistemų įrengimas nėra pateisinamas dėl to, kad tokia sistema neduotų naudos aplinkai, arba dėl to, kad ji per daug brangiai kainuotų, yra naudojamos atskiros individualios sistemos arba kitokios atitinkamos [tinkamos] sistemos, kurios užtikrina tokį pat aplinkos apsaugos lygį.“

3 Direktyvos 91/271 4–7 straipsniuose nustatyti reikalavimai, susiję su miesto nuotekų valymu.

4 Minėtos direktyvos 4 straipsnio 1 dalyje nurodyta:

„Valstybės narės užtikrina, kad į nuot[e]kų surinkimo sistemas patenkančioms miesto nuot[e]koms, prieš jas išleidžiant į vandens telkinius, būtų taikomas antrinis arba jam prilygstantis valymas tokia tvarka:

- iš aglomeracijų, turinčių daugiau kaip 15 000 g. e., visiems išleidžiamiesiems vandenims – ne vėliau kaip nuo 2000 m. gruodžio 31 d.,
- iš aglomeracijų, turinčių nuo 10 000 iki 15 000 g. e., visiems išleidžiamiesiems vandenims – ne vėliau kaip nuo 2005 m. gruodžio 31 d.,
- iš aglomeracijų, turinčių nuo 2 000 iki 10 000 g. e., išleidžiamiesiems į gėlo vandens telkinius ir estuarijas – ne vėliau kaip nuo 2005 m. gruodžio 31 d.“

5 Tos pačios direktyvos 5 straipsnyje numatyta:

„1. Kad būtų įvykdyta šio straipsnio 2 dalis, valstybės narės iki 1993 m. gruodžio 31 d. pagal II priede išdėstytus kriterijus nustato jautrias zonas.

2. Valstybės narės užtikrina, kad miesto nuot[e]kos, patenkančios į nuot[e]kų surinkimo sistemas iš aglomeracijų, turinčių daugiau kaip 10 000 g. e., prieš išleidžiant į jautrias zonas ne vėliau kaip nuo 1998 m. gruodžio 31 d. būtų pradėtos valyti pagal griežtesnius negu aprašyta 4 straipsnyje reikalavimus.

<...>

4. Jautriose zonose, kur galima įrodyti, kad į visus toje zonoje esančius miesto nuot[e]kų valymo įrenginius patenkančiose nuot[e]kose bendras fosforo kiekis sumažinamas bent 75 % bei bendras azoto kiekis sumažinamas bent 75 %, individualiems nuot[e]kų valymo įrenginiams nebūtina taikyti reikalavimų, išdėstytų šio straipsnio 2 ir 3 dalyse.

<...>“

6 Direktyvos 91/271 10 straipsnyje nustatyta:

„Valstybės narės užtikrina, kad miesto nuot[e]kų valymo įrenginiai, pastatyti taip, kad atitiktų 4, 5, 6 ir 7 straipsnių reikalavimus, būtų suprojektuoti, pastatyti, eksploatuojami ir prižiūrimi taip, kad jų veiklos rezultatai būtų pakankamai geri esant įprastinėms vietos klimato sąlygoms. <...>“

7 Direktyvos 91/271 15 straipsnyje nurodyta:

„1. Kompetentingos institucijos ar atitinkamos įstaigos stebi ir kontroliuoja:

- nuot[e]kas iš miesto nuot[e]kų valymo įrenginių, kad I priedo D dalyje nustatyta kontrolės tvarka[] galėtų tikrinti, kaip laikomasi I priedo B dalies reikalavimų,
- dumblo, išleidžiamo į paviršinius vandenį, kiekius ir sudėtį.

2. Kompetentingos institucijos arba atitinkamos įstaigos vykdo nuot[e]kų, išleidžiamų iš miesto nuot[e]kų valymo įrenginių bei tiesiogiai išleidžiamų nuot[e]kų, kaip aprašyta 13 straipsnyje[,] monitoringą[] tais atvejais, kai tikėtina, kad nuot[e]kas priimančiai aplinkai dėl to bus padarytas didelis poveikis.

<...>“

2003 m. Stojimo aktas

8 Akto dėl Čekijos Respublikos, Estijos Respublikos, Kipro Respublikos, Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos, Vengrijos Respublikos, Maltos Respublikos, Lenkijos Respublikos, Slovėnijos Respublikos ir Slovakijos Respublikos stojimo sąlygų ir sutarčių, kuriomis yra grindžiama Europos Sąjunga, pritaikomųjų pataisų (OL L 236, 2003, p. 33; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk. 33; toliau – 2003 m. Stojimo aktas) X priedo 8 antraštinės dalies B dalies 1 punkto a papunktyje numatyta:

„Nukrypstant nuo Direktyvos 91/271/EEB 3, 4 straipsnių ir 5 straipsnio 2 dalies, reikalavimai dėl miesto nuotekų surinkimo sistemų ir valymo Vengrijoje iki 2015 m. gruodžio 31 d. taikomi nevisiškai, laikantis šių tarpinių rodiklių:

- iki 2008 m. gruodžio 31 d. direktyvos reikalavimai jautrioms zonoms įvykdomi aglomeracijose, kuriose [g. e.] yra didesnis nei 10 000;
- iki 2010 m. gruodžio 31 d. direktyvos reikalavimai normalioms zonoms įvykdomi aglomeracijose, kuriose [g. e.] yra didesnis nei 15 000.“

Ikiteisminė procedūra

9 2017 m. vasario 16 d. Komisija nusiuntė Vengrijai oficialų pranešimą, jame iš esmės nurodė, kad iš jos turimos informacijos matyti, jog iki 2003 m. Stojimo akte nustatytų datų, kiek tai susiję su tam tikromis šios valstybės narės aglomeracijomis, Vengrija neįvykdė tam tikrų Direktyvoje 91/271 numatytų reikalavimų.

10 2017 m. balandžio 21 d. Vengrija atsakė į šį oficialų pranešimą.

11 Kadangi šis atsakymas Komisijos netenkino, 2017 m. gruodžio 8 d. ji adresavo Vengrijai pagrįstą nuomonę pagal SESV 258 straipsnį, joje kaltino šią valstybę narę neįvykdžius išipareigojimų pagal Direktyvą 91/271.

12 2018 m. vasario 13 d. Vengrija pateikė atsakymą į šią pagrįstą nuomonę.

- 13 Kadangi šis atsakymas Komisijos neįtikino, ji pareiškė šį ieškinį dėl įsipareigojimų nevykdymo.

Dėl ieškinio

- 14 Grįsdama savo ieškinį Komisija nurodo keturis ieškinio pagrindus, susijusius su, pirma, Direktyvos 91/271 3 ir 10 straipsnių pažeidimu, antra, šios direktyvos 4 ir 10 straipsnių pažeidimu, trečia, šios direktyvos 5 ir 10 straipsnių pažeidimu ir, ketvirta, tos pačios direktyvos 15 straipsnio pažeidimu.

Dėl pirmojo ieškinio pagrindo, susijusio su Direktyvos 91/271 3 ir 10 straipsnių pažeidimu

Šalių argumentai

- 15 Pirma, Komisija tvirtina, kad Vengrija neįvykdė Direktyvos 91/271 3 straipsnio 1 dalyje numatytų reikalavimų, kiek tai susiję su Békéšo, Dabašo, Dunavarsány, Hodmezévašarhéjaus, Kesthéjaus, Kéthely, Kiškunhalašo, Köröm, Marcalio, Mezétūro, Nadkérešo, Pilišverešvaro, Šoltvadkerto, Sécénio, Sentendrės, Sentešo, Szigetszentmiklós, Tököl, Tolnos, Verešedhazo, Zalaegerszeg ir Zalakarošo miestų aglomeracijomis.
- 16 Pirmiausia iš jos turimos informacijos matyti, kad X priedo 8 antraštinės dalies B dalies 1 punkto a papunktyje nurodytomis datomis visose šiose aglomeracijose reguliariai ir dideliu mastu buvo naudojamos atskiros individualios miesto nuotekų surinkimo sistemos. Be to, prijungimo prie šių nuotekų surinkimo sistemų, kai tokių sistemų yra, lygis visose minėtose aglomeracijose yra nedidelis.
- 17 Antra, reguliarius ir didelis atskirų individualių miesto nuotekų surinkimo sistemų naudojimas atitinkamose aglomeracijose neatitinka Direktyvos 91/271 3 straipsnio 1 dalyje numatytų reikalavimų. Iš tiesų pagal šios nuostatos pirmą ir antrą pastraipas minėtų aglomeracijų miesto nuotekų surinkimo sistemų įrengimas yra taisyklė, o trečioje pastraipoje numatyta, kad tik tuo atveju, kai tokių nuotekų surinkimo sistemų įrengimas nepateisinamas dėl aplinkosaugos ar finansinių priežasčių, tam tikromis sąlygomis nukrypstant nuo taisyklės gali būti naudojamos atskiros individualios šio vandens atskiros individualios nuotekų surinkimo sistemos. Nagrinėjamu atveju Vengrija niekada neįrodė, kad surinkimo sistemų įrengimas aptariamose aglomeracijose buvo nepagrįstas. Be to, ši valstybė narė taip pat neįrodė, kad Vengrijos teisės aktai dėl atskirų individualių miesto nuotekų surinkimo sistemų naudojimo užtikrina, kad šios sistemos garantuoja tokį patį aplinkos apsaugos lygį, kokį užtikrintų surinkimo sistemos.
- 18 Antra, Komisija iš esmės teigia: kad atsižvelgiant į tai, jog aptariamose aglomeracijose nėra įrengta Direktyvos 91/271 3 straipsnio 1 dalyje numatytus reikalavimus atitinkančių nuotekų surinkimo sistemų, darytina išvada, kad Vengrija taip pat nevykdė reikalavimų, kurie pagal šios direktyvos 10 straipsnį taikomi valymo įrenginiams.
- 19 Vengrija iš esmės atsikerta, kad, pirma, klausimas, ar įvykdyti Direktyvos 91/271 3 straipsnio 1 dalyje numatyti reikalavimai, turi būti vertinamas atsižvelgiant į aglomeracijas, kaip jos apibrėžtos šioje direktyvoje.

- 20 Antra, šis pagrindas paremtas klaidingu Direktyvos 91/271 3 straipsnio 1 dalies aiškinimu. Iš tiesų iš šios nuostatos matyti, kad miesto nuotekos gali būti surenkamos ne tik per nuotekų surinkimo sistemas, bet ir per atskiras individualias sistemas. Todėl net jei pagal Teisingumo Teismo suformuotą jurisprudenciją šių vandenių surinkimas yra aiški ir nedviprasmiška pareiga dėl rezultato, ši pareiga gali būti įvykdyta naudojant visas šias sistemas, jei, pirma, atskirų individualių sistemų naudojimas yra pateisinamas ir, antra, šios sistemos garantuoja tokį patį aplinkos apsaugos lygį, kokį užtikrintų nuotekų surinkimo sistemos.
- 21 Trečia, šie įvairūs reikalavimai šiuo atveju yra įvykdyti.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 22 Pirmąjį ieškinio pagrindą sudaro dvi dalys.
- 23 Dėl pirmos šio pagrindo dalies, susijusios su Direktyvos 91/271 3 straipsnio 1 dalies pažeidimu, reikia priminti, kad šios dalies pirmosiomis dviem pastraipomis valstybės narės įpareigojamos užtikrinti, kad visose aglomeracijose būtų įrengtos miesto nuotekų surinkimo sistemos ne vėliau kaip iki tam tikrų šiose pastraipose nustatytų datų. Savo ruožtu šios dalies trečioje pastraipoje nurodyta, kad, kai nuotekų surinkimo sistemos įrengimas nėra pateisinamas dėl to, kad ji neduotų naudos aplinkai, arba dėl to, kad pernelyg brangiai kainuotų, turi būti naudojamos atskiros individualios miesto nuotekų surinkimo sistemos ar kitos tinkamos sistemos, kurios užtikrina tokį patį aplinkos apsaugos lygį.
- 24 Visų pirma iš šios direktyvos 3 straipsnio 1 dalies formuluotės ir struktūros matyti, kad šioje nuostatoje valstybėms narėms nustatyta tiksli, aiški ir nedviprasmiška pareiga pasiekti rezultatą, t. y. užtikrinti, kad kiekvienoje aglomeracijoje būtų įrengta surinkimo sistema, leidžianti surinkti visas joje susidarancias miesto nuotekas (2014 m. lapkričio 6 d. Sprendimo *Komisija / Belgija*, C-395/13, EU:C:2014:2347, 31 punktą ir 2020 m. kovo 5 d. Sprendimo *Komisija / Kipras (Miesto nuotekų surinkimas ir valymas)*, C-248/19, EU:C:2020:171, 27 punktą).
- 25 Taigi, tik nukrypstant nuo šios pareigos leidžiama naudoti atskiras individualias miesto nuotekų surinkimo sistemas (šiuo klausimu žr. 2014 m. lapkričio 6 d. Sprendimo *Komisija / Belgija*, C-395/13, EU:C:2014:2347, 36 punktą).
- 26 Galiausiai iš Direktyvos 91/271 3 straipsnio 1 dalies trečios pastraipos matyti, kad tokių atskirų individualių sistemų naudojimas konkrečioje aglomeracijoje galimas, tik jei tenkinami du kumuliaciniai reikalavimai. Pirma, atitinkama valstybė narė turi įrodyti, kad nėra pagrindo toje aglomeracijoje įrengti surinkimo sistemą dėl aplinkosaugos ar finansinių priežasčių. Antra, jei šis išankstinis reikalavimas įvykdytas, ji dar turi įrodyti, kad atskiros individualios miesto nuotekų surinkimo sistemos arba kitos tinkamos sistemos, naudojamos vietoj tokios surinkimo sistemos, užtikrina tokią pačią aplinkos apsaugą kaip garantuojama ta sistema (šiuo klausimu žr. 2018 m. gegužės 31 d. Sprendimo *Komisija / Italija*, C-251/17, EU:C:2018:358, 37 punktą).
- 27 Nagrinėjamu atveju reikia konstatuoti, pirma, kad Vengrija neginčija, jog atskiros individualios miesto nuotekų surinkimo sistemos naudojamos reguliariai ir dideliu mastu aglomeracijose, su kuriomis susijęs pirmasis ieškinio pagrindas. Todėl ši padėtis turi būti laikoma nustatyta.
- 28 Antra, ši valstybė narė nei tvirtina, nei įrodo, kad tokia padėtis kiekvienos iš atitinkamų aglomeracijų atveju paaiškinama tuo, kad dėl aplinkosaugos ar finansinių priežasčių miesto nuotekų surinkimo sistemų naudojimas nepateisinamas. Iš esmės ji tik teigia, kad atskiroms

individualioms šio vandens surinkimo sistemoms, naudojamoms vietoj minėtų surinkimo sistemų, taikomos teisinės ir techninės įrengimo ir eksploatavimo sąlygos, leidžiančios manyti, kad jų naudojimas yra pateisinamas. Vis dėlto taip teigdama Vengrija nenurodo jokių aplinkosaugos ar finansinių priežasčių, įrodančių, kad nuotekų surinkimo sistemų naudojimas yra nepateisinamas.

- 29 Tuo remiantis darytina išvada, kad pirmojo ieškinio pagrindo pirma dalis turi būti pripažinta pagrįsta.
- 30 Dėl pirmojo pagrindo antros dalies, susijusios su Direktyvos 91/271 10 straipsnio pažeidimu, reikia pažymėti, kad pagal šį straipsnį valstybės narės įpareigojamos užtikrinti, kad miesto nuotekų valymo įrenginiai, pastatyti laikantis šios direktyvos 4–7 straipsnių reikalavimų, būtų suprojektuoti, pastatyti, eksploatuojami ir prižiūrimi taip, kad jų veiklos rezultatai būtų pakankamai geri esant įprastoms vietos klimato sąlygoms.
- 31 Kaip matyti iš minėto 10 straipsnio teksto, jame valstybėms narėms nustatyta pareiga dėl valymo įrenginių papildo Direktyvos 91/271 4–7 straipsniuose joms nustatytas pareigas dėl miesto nuotekų valymo. Valymo įrenginiai, kuriuos pagal šios direktyvos 10 straipsnį turi įrengti valstybės narės, turi būti suprojektuoti, pastatyti, eksploatuojami ir prižiūrimi taip, kad atitiktų reikalavimus, taikomus šių vandenų valymui pagal minėtos direktyvos 4–7 straipsnius, nuo to momento, kai jie patenka į nuotekų surinkimo sistemas, kurios turi būti įrengtos pagal tos pačios direktyvos 3 straipsnį.
- 32 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas ne kartą yra nusprendęs, kad Direktyvos 91/271 10 straipsnyje valstybėms narėms nustatyta pareiga dėl miesto nuotekų valymo įrenginių, suponuoją, kad šios direktyvos 4–7 straipsniuose įtvirtinti šių nuotekų valymo reikalavimai yra įvykdyti, todėl, jei šie reikalavimai neįvykdyti, nesilaikoma tos pareigos (2012 m. liepos 19 d. Sprendimo *Komisija / Italija*, C-565/10, EU:C:2012:476, 41–44 punktai ir 2021 m. spalio 6 d. Sprendimo *Komisija / Italija (Miesto nuotekų surinkimo ir valymo sistema)*, C-668/19, EU:C:2021:815, 94 punktas).
- 33 Be to, atsižvelgdamas į sąsają tarp Direktyvos 91/271 4–7 straipsnių ir šios direktyvos 3 straipsnio nuostatų Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad laikytina, jog šių nuostatų nepaisoma, kai nevykdoma pareiga iš anksto užtikrinti, kad kiekvienoje aglomeracijoje, kuriai taikomas 3 straipsnis, būtų įrengta nuotekų surinkimo sistema, galinti surinkti visas miesto nuotekas, kurios susidaro šioje aglomeracijoje (šiuo klausimu dėl šios direktyvos 4 straipsnio žr. 2007 m. spalio 25 d. Sprendimo *Komisija / Graikija*, C-440/06, EU:C:2007:642, 25 punktą ir 2017 m. gegužės 4 d. Sprendimo *Komisija / Jungtinė Karalystė*, C-502/15, EU:C:2017:C:2017:334, 46 punktą, o dėl tos pačios direktyvos 5 straipsnio – 2019 m. kovo 28 d. Sprendimo *Komisija / Airija (Nuotekų surinkimo ir valymo sistema)*, C-427/17, EU:C:2019:269, 166 ir 184 punktus).
- 34 Atitinkamai reikia pažymėti, kad, nesant Direktyvos 91/271 3 straipsnyje numatytų miesto nuotekų surinkimo sistemų, miesto nuotekų valymo įrenginiai, priešingai, nei reikalaujama pagal šios direktyvos 10 straipsnį, negali būti laikomi suprojektuotais, pastatytais, eksploatuojamais ir prižiūrimais taip, kad atitiktų minėtos direktyvos 4–7 straipsniuose nustatytus reikalavimus.
- 35 Taigi, atsižvelgiant į visų šių straipsnių sąsają, Direktyvos 91/271 3 straipsnio 1 dalies pažeidimas lemia šios direktyvos 10 straipsnio pažeidimą.
- 36 Nagrinėjamu atveju, kadangi, kaip matyti iš šio sprendimo 23–29 punktų, Vengrija neįvykdė Direktyvos 91/271 3 straipsnio 1 dalyje nustatyto įpareigojimo, reikia pripažinti, kad ši valstybė narė taip pat neįvykdė šios direktyvos 10 straipsnyje įtvirtinto įpareigojimo.

- 37 Tuo remiantis darytina išvada, kad pirmojo pagrindo antra dalis taip pat yra pagrįsta, todėl visas pirmasis pagrindas turi būti pripažintas pagrįstu.

Dėl antrojo ir trečiojo ieškinio pagrindų, susijusių su Direktyvos 91/271 4, 5 ir 10 straipsnių pažeidimu

- 38 Skirtingai nuo pirmojo pagrindo, susijusio su miesto nuotekų surinkimu aglomeracijose, dėl kurių pareikštas šis ieškinys, tiek antrasis, tiek trečiasis pagrindai susiję su šių nuotekų valymu tose pačiose aglomeracijose, todėl turi būti nagrinėjami kartu.

Šalių argumentai

- 39 Antrajame ieškinio pagrinde Komisija tvirtina, kad Vengrija neįvykdė Direktyvos 91/271 4 straipsnio 1 dalyje numatytų reikalavimų, kiek tai susiję su Békéšo, Dabašo, Dunavarsány, Hodmezévašarhéjaus, Kesthéjaus, Kéthely, Kiškunhalašo, Köröm, Marcalio, Mezétüro, Nadkéréšo, Pilišverešvaro, Šoltvadkerto, Sécėnio, Sentendrės, Sentešo, Szigetszentmiklós, Tököl, Tolnos, Verešedhazo, Zalaegerszeg ir Zalakarošo miestų aglomeracijomis.
- 40 Šiuo klausimu ji visų pirma pažymi, kad ta nuostata valstybės narės įpareigojamos užtikrinti, kad į nuotekų surinkimo sistemas patenkančioms miesto nuotekoms, prieš jas išleidžiant į vandens telkinius, būtų taikomas antrinis arba jam prilygstantis valymas.
- 41 Be to, ji mano, kad šios pareigos laikymasis reiškia, kad visose aglomeracijose įrengtos nuotekų surinkimo sistemos turi visiškai ir veiksmingai užtikrinti, kad miesto nuotekoms būtų taikomas antrinis arba jam prilygstantis valymas.
- 42 Galiausiai ji iš esmės nurodo: kadangi aptariamam atveju atitinkamose aglomeracijose nėra Direktyvos 91/271 3 straipsnio 1 dalyje numatytus reikalavimus atitinkančių nuotekų surinkimo sistemų, šios sistemos turi būti laikomos taip pat neatitinkančiomis šios direktyvos 4 straipsnio 1 dalyje ir 10 straipsnyje įtvirtintų reikalavimų.
- 43 Pateikdama trečiąjį ieškinio pagrindą Komisija tvirtina, kad Vengrija neįvykdė griežtesnių reikalavimų, kurie pagal Direktyvos 91/271 5 straipsnio 2 dalį taikomi jautriose zonose esančioms aglomeracijoms, t. y. Kesthéjaus, Kéthely, Marcalio, Zalaegerszeg ir Zalakarošo miestų aglomeracijoms. Šiai pozicijai pagrįsti jos pateikti argumentai iš esmės yra analogiški tiems, kuriais grindžiamas antrasis ieškinio pagrindas. Vis dėlto Komisija taip pat teigia, kad nuostata, kurios pažeidimu ji remiasi, taikoma nagrinėjamos aglomeracijoms. Iš tiesų Vengrija negali remtis Direktyvos 91/271 5 straipsnio 4 dalyje numatyta leidžiančia nukrypti nuostata, nes neįrodė, kad įvykdė šiuo tikslu nustatytus reikalavimus. Be to, šia nukrypti leidžiančia nuostata galima remtis tik tuo atveju, jei prieš tai buvo laikomasi šios direktyvos 3 straipsnio.
- 44 Vengrija visų pirma mano, kad atsižvelgiant į tai, jog pirmasis Komisijos pateiktas pagrindas nepagrįstas, tas pats pasakytina ir dėl antrojo pagrindo.
- 45 Bet kuriuo atveju, net darant prielaidą, kad dalis atitinkamų aglomeracijų miesto nuotekų nėra surenkamos į surinkimo sistemą, jos vis tiek iš atskirų individualių jas surenkančių sistemų yra gabenamos į valymo įrenginius, kuriuose valomos pagal Direktyvos 91/271 4 straipsnio 1 dalyje nustatytus reikalavimus.

- 46 Galiausiai trečiąjį pagrindą reikia atmesti remiantis tuo, kad Vengrija nusprendė pasinaudoti Direktyvos 91/271 5 straipsnio 4 dalyje numatyta nukrypti leidžiančia nuostata, kad dėl šio sprendimo Komisija neprieštaravo ir kad buvo įvykdyti visi reikalavimai, būtini norint pasinaudoti šia nukrypti leidžiančia nuostata.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 47 Pirmiausia reikia pažymėti, kad Direktyvos 91/271 4 straipsnio 1 dalyje numatyta, jog valstybės narės turi užtikrinti, kad į nuotekų surinkimo sistemas patenkančioms miesto nuotekoms, prieš jas išleidžiant į vandens telkinius, būtų taikomas antrinis arba jam prilygstantis valymas.
- 48 Šios direktyvos 5 straipsnio 2 dalyje nurodyta, jog valstybės narės turi užtikrinti, kad miesto nuotekos, patenkančios į nuotekų surinkimo sistemas, jautriose zonose būtų valomos pagal griežtesnius reikalavimus, nei numatyti minėtos direktyvos 4 straipsnio 1 dalyje.
- 49 Kaip matyti iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos, šios nuostatos įpareigoja valstybes nares užtikrinti, kad visoms miesto nuotekoms, patenkančioms į nuotekų surinkimo sistemas, būtų taikomas antrinis arba jam prilygstantis valymas (šiuo klausimu žr. 2009 m. gegužės 7 d. Sprendimo *Komisija / Portugalija*, C-530/07, EU:C:2009:292, 53 ir 56 punktus), o jautriose zonose – valomos pagal griežtesnius reikalavimus nei šis antrinis arba jam prilygstantis valymas (2021 m. spalio 6 d. Sprendimo *Komisija / Italija (Miesto nuotekų surinkimo ir valymo sistema)*, C-668/19, EU:C:2021:815, 63 punktas).
- 50 Be to, atsižvelgiant į sąsają, esančią, kaip nurodyta šio sprendimo 33 punkte, tarp minėtų nuostatų ir Direktyvos 91/271 3 straipsnio, turi būti laikoma, kad tų nuostatų nepaisyta, kai prieš tai neįvykdomas šiame straipsnyje valstybėms narėms nustatytas įpareigojimas dėl rezultato, t. y. įrengti miesto nuotekų surinkimo sistemas.
- 51 Tuo remiantis darytina išvada, kad nagrinėjamu atveju Vengrija neįvykdė Direktyvos 91/271 3 straipsnio 1 dalyje nustatyto įpareigojimo, kiek tai susiję su šiame ieškinyje nurodytomis aglomeracijomis, todėl turi būti laikoma, kad ji *a fortiori* neįvykdė įpareigojimų, numatytų atitinkamai šios direktyvos 4 straipsnio 1 dalyje ir 5 straipsnio 2 dalyje.
- 52 Antra, nors Direktyvos 91/271 5 straipsnio 4 dalyje numatyta, jog, be kita ko, sąlygos, kurios pagal šio straipsnio 2 dalį nustatytos valymo įrenginiams, nebūtinai taikomos jautrioms zonoms, jeigu galima įrodyti, kad įvykdytos tam tikros šioje 4 dalyje nustatytos sąlygos, nagrinėjamu atveju reikia konstatuoti, kad Vengrija tik nurodo, jog šios sąlygos yra įvykdytos, ir, nepateikia konkrečių, tikslių ir išsamių įrodymų, kaip konkrečiai ir realiai minėtos sąlygos buvo įvykdytos laiku dėl kiekvienos iš jautrių zonų, dėl kurių pareikštas šis ieškinys.
- 53 Galiausiai, trečia, dėl Direktyvos 91/271 10 straipsnio reikia priminti, kad, atsižvelgiant į sąsają, kuri, kaip nurodyta šio sprendimo 31 ir 32 punktuose, sieja 10 straipsnį su šios direktyvos 4–7 straipsniais, jame valstybėms narėms nustatytas įpareigojimas dėl miesto nuotekų valymo įrenginių turi būti laikomas neįvykdytu, jei prieš tai neįvykdyti 4–7 straipsniuose valstybėms narėms nustatyti reikalavimai dėl šių nuotekų valymo.
- 54 Atsižvelgiant į tai, kas konstatuota šio sprendimo 36 ir 51 punktuose, nagrinėjamu atveju turi būti padaryta išvada, kad Vengrija neįvykdė minėto įpareigojimo.

- 55 Tuo remiantis darytina išvada, kad antrasis ir trečiasis ieškinio pagrindai turi būti pripažinti pagrįstais.

Dėl ketvirtojo ieškinio pagrindo, susijusio su Direktyvos 91/271 15 straipsnio pažeidimu

Šalių argumentai

- 56 Komisija nurodo, kad pagrįstoje nuomonėje priėjo prie išvados, jog Vengrija neįvykdė įsipareigojimų pagal Direktyvos 91/271 15 straipsnį, nes nepateikė naujausių duomenų, atitinkančių šiame straipsnyje nurodytus reikalavimus, kad įvykdė savo pareigą dėl nuotekų, išleidžiamų iš valymo įrenginių, įrengtų šioje byloje nagrinėjamosse aglomeracijose, stebėsenos.
- 57 Savo ruožtu Vengrija tvirtina, kad įvykdė minėtus įsipareigojimus.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 58 Pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 21 straipsnį ir Teisingumo Teismo procedūros reglamento 120 straipsnio c punktą kiekviename ieškinyje, be kita ko, turi būti pateikta pagrindų, kuriais remiamasi, santrauka. Iš to išplaukia, kad kiekviename Komisijos pagal SESV 258 straipsnį pareikštame ieškinyje turi būti ne tik nurodyti konkretūs pagrindai, dėl kurių Teisingumo Teismo prašoma priimti sprendimą, bet ir pakankamai aiškiai ir tiksliai išdėstyta informacija apie faktines ir teises aplinkybes, kuriomis grindžiamas kiekvienas iš pagrindų, nes šių reikalavimų nesilaikymas, nelygu atvejis, lemia šio ieškinio ar atitinkamo pagrindo nepriimtumą (šiuo klausimu žr. 2009 m. gruodžio 10 d. Sprendimo *Komisija / Jungtinė Karalystė, C-390/07, EU:C:2009:765, 339 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją*).
- 59 Nagrinėjamu atveju reikia konstatuoti, kad, kiek tai susiję su šiuo ieškinio pagrindu, Komisija nepateikia teisinių ar faktinių argumentų, galinčių atitikti šiuos reikalavimus, o iš esmės tik apsiriboja nuorodomis į pagrįstoje nuomonėje padarytas išvadas ir vertinimus.
- 60 Taigi ketvirtąjį ieškinio pagrindą reikia atmesti kaip nepriimtina.
- 61 Atsižvelgiant į visa, kas išdėstyta, reikia konstatuoti, kad:
- nesiėmusi būtinų priemonių užtikrinti, kad Békéšo, Dabašo, Dunavarsány, Hodmezévašarhéjaus, Kesthéjaus, Kéthely, Kiškunhalašo, Köröm, Marcalio, Mezétüro, Nadkérešo, Pilišverešvaro, Šoltvadkerto, Sécénio, Sentendrės, Szigetszentmiklós, Tököl, Tolnos, Verešedhazo, Zalaegerszeg ir Zalakarošo miestų aglomeracijos turėtų miesto nuotekų surinkimo sistemas ir būtų prie šių sistemų prijungtos, Vengrija neįvykdė įsipareigojimų pagal 1991 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvos 91/271/EEB dėl miesto nuot[e]kų valymo 3 ir 10 straipsnius,
  - nesiėmusi būtinų priemonių užtikrinti, kad Békéšo, Dabašo, Dunavarsány, Hodmezévašarhéjaus, Kesthéjaus, Kéthely, Kiškunhalašo, Köröm, Marcalio, Mezétüro, Nadkérešo, Pilišverešvaro, Šoltvadkerto, Sécénio, Sentendrės, Sentešo, Szigetszentmiklós, Tököl, Tolnos, Verešedhazo, Zalaegerszeg ir Zalakarošo miestų aglomeracijose į nuotekų surinkimo sistemas patenkančioms miesto nuotekoms, prieš jas išleidžiant į vandens telkinius,

būtų taikomas antrinis arba jam prilygstantis valymas, Vengrija neįvykdė įsipareigojimų pagal Direktyvos 91/271 4 ir 10 straipsnius,

- nesiėmusi priemonių, būtinų užtikrinti, kad Kesthéjaus, Kéthely, Marcalio, Zalaegerszeg ir Zalakarošo miestų aglomeracijose į nuotekų surinkimo sistemas patenkančios miesto nuotekos, prieš jas išleidžiant į vandens telkinius, būtų valomos pagal griežtesnius reikalavimus, nei taikomi antriniam arba jam prilygstančiam valymui, Vengrija neįvykdė įsipareigojimų pagal Direktyvos 91/271 5 ir 10 straipsnius.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 62 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 138 straipsnio 3 dalį, jeigu kiekvienos šalies dalis reikalavimų patenkinama, o dalis atmetama, kiekviena šalis padengia savo bylinėjimosi išlaidas. Tačiau Teisingumo Teismas gali nuspręsti, kad, be savo bylinėjimosi išlaidų, šalis padengia dalį kitos šalies bylinėjimosi išlaidų, jeigu tai pateisinama atsižvelgiant į nagrinėjamos bylos aplinkybes.
- 63 Kadangi Vengrija iš esmės pralaimėjo bylą, ji padengia savo bylinėjimosi išlaidas ir iš jos priteisiama trys ketvirtadaliai Komisijos patirtų bylinėjimosi išlaidų. Komisija padengia vieną ketvirtadalį savo bylinėjimosi išlaidų.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (septintoji kolegija) nusprendžia:

- 1. Nesiėmusi būtinų priemonių užtikrinti, kad Békéšo, Dabašo, Dunavarsány, Hodmezévašarhéjaus, Kesthéjaus, Kéthely, Kiškunhalašo, Köröm, Marcalio, Mezétüro, Nadkéréšo, Pilišverešvaro, Šoltvadkerto, Sécénio, Sentendrės, Szigetszentmiklós, Tököl, Tolnos, Verešedhazo, Zalaegerszeg ir Zalakarošo miestų aglomeracijos turėtų miesto nuotekų surinkimo sistemas ir būtų prie šių sistemų prijungtos, Vengrija neįvykdė įsipareigojimų pagal 1991 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvos 91/271/EEB dėl miesto nuot[e]kų valymo 3 ir 10 straipsnius.**
- 2. Nesiėmusi būtinų priemonių užtikrinti, kad Békéšo, Dabašo, Dunavarsány, Hodmezévašarhéjaus, Kesthéjaus, Kéthely, Kiškunhalašo, Köröm, Marcalio, Mezétüro, Nadkéréšo, Pilišverešvaro, Šoltvadkerto, Sécénio, Sentendrės, Sentešo, Szigetszentmiklós, Tököl, Tolnos, Verešedhazo, Zalaegerszeg ir Zalakarošo miestų aglomeracijose į nuotekų surinkimo sistemas patenkančioms miesto nuotekoms, prieš jas išleidžiant į vandens telkinius, būtų taikomas antrinis arba jam prilygstantis valymas, Vengrija neįvykdė įsipareigojimų pagal Direktyvos 91/271 4 ir 10 straipsnius.**
- 3. Nesiėmusi priemonių, būtinų užtikrinti, kad Kesthéjaus, Kéthely, Marcalio, Zalaegerszeg ir Zalakarošo miestų aglomeracijose į nuotekų surinkimo sistemas patenkančios miesto nuotekos, prieš jas išleidžiant į vandens telkinius, būtų valomos pagal griežtesnius reikalavimus, nei taikomi antriniam arba jam prilygstančiam valymui, Vengrija neįvykdė įsipareigojimų pagal Direktyvos 91/271 5 ir 10 straipsnius.**
- 4. Atmesti likusią ieškinio dalį.**
- 5. Vengrija padengia savo bylinėjimosi išlaidas ir iš jos priteisiama trys ketvirtadaliai Europos Komisijos patirtų bylinėjimosi išlaidų.**
- 6. Europos Komisija padengia vieną ketvirtadalį savo patirtų bylinėjimosi išlaidų.**

Parašai.